

MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ
SEKRETARZ STANU
ul. Klonowa 6
00-911 Warszawa

Warszawa, dn. 10.05.2017 r.

ADRESACI
wg rozdzielnika

Dotyczy: programu pilotażowego MON w zakresie szkolenia wojskowego w szkołach ponadgimnazjalnych prowadzących tzw. klasy wojskowe.

Stanisław Piśko

„Takie będą Rzeczypospolite, jakie ich młodzieży chowanie” – w tym historycznym zdaniu hetmana Jana Zamoyskiego kryje się głęboka filozofia, według której byt państwowy bezpośrednio zależny jest od procesu wychowawczego i edukacyjnego najmłodszych pokoleń.

Jestem pod wrażeniem wielkiego wysiłku dyrektorów szkół i tysięcy nauczycieli, którzy przez lata mimo wielu niedogodności i niedostatecznego wsparcia państwa, realizowali tę ideę. Szczególne uznanie budzi praca dyrektorów i nauczycieli tych szkół, które w swojej ofercie edukacyjnej posiadają tzw. klasy o profilu wojskowym i mundurowym. W opracowywaniu programu nauczania i jego realizacji byliście jednak Państwo niejednokrotnie pozostawieni samym sobie, zdani na własną pomysłowość i determinację w zdobywaniu funduszy i zapewnieniu optymalnych warunków szkoleniowych.

Ministerstwo Obrony Narodowej postanowiło radykalnie zmienić tę sytuację. Od września br. zostanie uruchomiony pilotażowy program wspierania szkół ponadgimnazjalnych prowadzących klasy mundurowe w celu utworzenia **CERTYFIKOWANYCH PIONÓW WOJSKOWYCH KLAS MUNDUROWYCH.**

Celem projektu jest kształtowanie postaw proobronnych i patriotycznych, ale przede wszystkim przygotowanie młodzieży do służby wojskowej.

Zakwalifikowane do programu placówki edukacyjne uczestniczyć będą w realizacji jednolitego i kompleksowego programu nauczania, którego efektem będą realne korzyści płynące zarówno dla społeczeństwa, uczniów jak również szkoły.

Absolwenci placówek biorących udział w programie będą mogli po zakończeniu nauki przejść kilkutygodniowe szkolenie poligonowe zakończone przysięgą wojskową oraz przeniesieniem do rezerwy. Będą mieli również absolutne pierwszeństwo w ubieganiu się o przyjęcie do zawodowej służby wojskowej, jak również Wojsk Obrony Terytorialnej. Osoby pragnące kontynuować naukę na wyższych uczelniach wojskowych będą mogły liczyć na dodatkowe punkty w trakcie egzaminów kwalifikacyjnych.

W załączniku niniejszego pisma znajdziecie Państwo szczegółowe informacje dotyczące projektu oraz możliwości zgłoszenia placówki do udziału w pilotażu. O przyjęciu do programu będzie decydowała kolejność zgłoszeń oraz ocena Biura do Spraw Proobronnych dotycząca możliwości placówki w zakresie prowadzenia szkolenia. Termin zgłoszeń upływa **18 maja br.**

Mam nadzieję, że dzięki współpracy z Państwem zaprezentowany w załączniku program pilotażowy, będzie miał szansę stać się stałym elementem programu kształcenia wojskowego w polskich szkołach.

Zal.: 1 na 7 ark.

Łączę wyrazem

MICHAŁ DWORCZYK

M. Dworczyk

**INFORMACJA O PILOTAŻOWYM PROGRAMIE WSPIERANIA PRZEZ
MINISTERSTWO OBRONY NARODOWEJ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH
PROWADZĄCYCH KLASY MUNDUROWE W CELU UTWORZENIA
CERTYFIKOWANYCH PIONÓW WOJSKOWYCH KLAS MUNDUROWYCH.**

1. CEL PROGRAMU

- Wspieranie systemu odbudowy rezerw osobowych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej;
- Kształtowanie postaw proobronnych i patriotycznych młodzieży.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Docelowo program wspierania przez Ministerstwo Obrony Narodowej (MON) szkół ponadgimnazjalnych ma objąć całą Polskę. Planowane jest, aby w każdym powiecie funkcjonowała przynajmniej jedna placówka prowadząca pion certyfikowanych wojskowych klas mundurowych. Rozpoczynający się w tym roku projekt ma charakter pilotażowy i zostanie przeprowadzony w formie eksperymentu pedagogicznego w wybranych placówkach oświatowych w terminie 1.09.2017 – 31.08.2019. Obejmie ok. 50 wytypowanych szkół prowadzących obecnie klasy o profilu wojskowym – średnio po trzy w każdym województwie.

Nabór szkół do programu potrwa do **18 maja br.** Informacja o zakwalifikowaniu szkoły do programu¹ zostanie podana do wiadomości publicznej **1 czerwca br.** podczas inauguracji II Targów Proobronnych PRO DEFENCE 2017.

3. KRYTERIA I WARUNKI UCZESTNICTWA SZKOŁY W PROGRAMIE

Do programu pilotażowego może zgłosić swój akces szkoła ponadgimnazjalna, która:

1. Prowadzi klasy mundurowe realizujące program w zakresie szkolenia wojskowego.
2. Posiada możliwości organizacyjne i kadrowe² do prowadzenia szkolenia wojskowego przy wsparciu resortu obrony narodowej wg wytycznych programowych³.
3. Wystąpi z wnioskiem do Ministra Edukacji Narodowej o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego w szkole za pośrednictwem Kuratorium Oświaty właściwego ze względu na siedzibę szkoły w terminie do 31 maja 2017 r.⁴.

¹ Poprzedzona złożeniem przez szkołę wniosku o eksperyment pedagogiczny i jego akceptacją przez właściwe organy.

² Przy uwzględnieniu wskazówek do realizacji eksperymentu pedagogicznego zawartych w pkt. 7

³ Ujętych w „Programie nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych przedmiotów Edukacja wojskowa”, zaakceptowanego przez MON. Informacje dotyczące programu znajdują się w pkt. 4-6.

⁴ Podstawa: Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. 2017, poz. 59); Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. 2016, poz. 60).

Wniosek powinien zawierać:

- cel, założenia, czas trwania i sposób realizacji eksperymentu pedagogicznego⁵;
 - zgodę Rady Pedagogicznej wyrażoną w uchwale, opinię Rady Szkoły (jeśli taka została powołana) oraz opinię Rady Rodziców;
 - przekazaną przez Biuro do Spraw Proobronnych opinię jednostki naukowej dotyczącą założeń eksperymentu wraz ze zgodą tej jednostki na sprawowanie opieki nad przebiegiem eksperymentu.
4. W przypadku konieczności przyznania szkole dodatkowych środków budżetowych przez organ prowadzący szkołę dołączy do wniosku pisemną zgodę tego organu na finansowanie planowanych działań.
5. Wyrazi w oświadczeniu zgodę na warunki realizacji programu pilotażowego tj.:
- realizację programu „Edukacja wojskowa” wg wytycznych programowych⁶;
 - regularne wizytacje szkół i nadzorowanie procesu kształcenia uczniów zgodnie z programem nauczania przez przedstawicieli resortu obrony narodowej (dotyczy podmiotów uczestniczących w programie - ujętych w pkt. 6 niniejszego dokumentu);
 - przekazanie do Biura do Spraw Proobronnych danych dotyczących szkoły oraz kadry pedagogicznej i uczniów biorących udział w programie pilotażowym – wyłącznie do użytku służbowego, związanego z prowadzeniem programu.
6. Prześle do **18 maja br.** załączony formularz zgłoszeniowy wraz z oświadczeniem o wyrażeniu zgody na warunki realizacji programu:
- w wersji elektronicznej (edytowalnej) na adres mail: biuroproobronne@mon.gov.pl lub m.rzymski@ron.mil.pl;
 - oryginał dokumentu z podpisem i pieczęcią uprawnionego przedstawiciela szkoły na adres:

Biuro do Spraw Proobronnych
ul. Nowowiejska 28a
00-911 Warszawa

4. PRZEBIEG PROGRAMU

1. Proces kształcenia w edycji pilotażowej odbędzie się w cyklu dwuletnim (2017/2018 oraz 2018/2019) i obejmować będzie cały rok klasy II i pierwsze półrocze klasy III⁷. Docelowo program będzie dostosowany do cztero i pięcioletniego cyklu kształcenia szkół ponadpodstawowych.

⁵ Zgodnie z „Programem nauczania ...” oraz wskazówkami do realizacji eksperymentu pedagogicznego.

⁶ Zgodnie z „Programem nauczania ...”.

⁷ W przypadku technikum program pilotażowy obejmie klasę III i pierwsze półrocze klasy IV.

2. Program pilotażowy zakłada realizację **185 godzin lekcyjnych**⁸ obejmujących zagadnienia teoretyczne i ćwiczenia praktyczne oraz 30 godzin lekcyjnych samokształcenia.
3. Kształcenie będzie realizowane na podstawie „Programu nauczania dla szkół ponadgimnazjalnych przedmiotu Edukacja wojskowa”⁹ opracowanego przez MON dla klas wojskowych, wzorowanego na programie szkolenia Wojsk Obrony Terytorialnej.
4. Program będzie realizowany w formie nauczania:
 - teoretycznego – w postaci jednej jednostki lekcyjnej tygodniowo;
 - praktycznego – w formie szkoleń organizowanych przez jednostki wojskowe i wyspecjalizowane organizacje pozarządowe (podczas tzw. „wojskowych dni szkoleniowych” - w skrócie WDSz, tj. dłuższych zajęć praktycznych: ćwiczeń w terenie, zajęć ze sprzętem wojskowym i specjalistycznym) – średnio 2 godziny tygodniowo¹⁰;
 - praktycznego – w formie kilkudniowego obozu szkoleniowego na obiektach poligonowych (np. „zielona szkoła” w drugim półroczu klasy II lub podczas ferii letnich po II klasie¹¹);
 - samokształcenia – m.in. z wykorzystaniem platformy e-learningowej oraz programów edukacyjnych obejmujących dystrybucję do szkół zestawów pomocy szkoleniowych.
5. Szkolenie praktyczne odbywać się będzie przede wszystkim w oparciu o jednostki wojskowe właściwe terytorialnie (instruktorzy, baza szkoleniowa, wyposażenie wojskowe) oraz wyspecjalizowane, wskazane przez MON, bardzo dobrze wyszkolone pozarządowe organizacje proobronne.
6. Specjalistycznemu nauczaniu wojskowemu na każdym etapie towarzyszyć będzie przekaz treści z zakresu wychowania patriotycznego, mający na celu wzmocnienie tożsamości narodowej, a także kultywowanie tradycji, dziedzictwa oraz wszelkich wartości, będących atrybutem munduru wojskowego.
7. Ministerstwo Obrony Narodowej planuje dofinansowanie przebiegu programu - zgodnie z opisem w pkt. 5 niniejszego dokumentu.

⁸ Za godzinę lekcyjną przyjmuje się 45 min.

⁹ Aktualny projekt „Program nauczania...” będzie przesyłany do zainteresowanych szkół przez Biuro do Spraw Proobronnych. Finalna wersja programu zostanie ogłoszona przed inauguracją programu w dn. 1.09.2017 r.

¹⁰ WDSz organizowane są w formie kumulowania 2 godzin lekcyjnych z każdego tygodnia w miesiącu w 1 dzień szkoleniowy na miesiąc - łącznie do 8 godz. lekcyjnych. Inne przedmioty realizowane w szkole w dniu przypadającym na WDSz są kompensowane w ramach tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych.

¹¹ W przypadku technikum w drugim półroczu klasy III lub podczas ferii letnich po III klasie.

5. EFEKTY PROGRAMU

W swoich założeniach program ma zapewnić osiągnięcie realnych korzyści przez:

- szkoły - poprzez wsparcie procesu dydaktycznego i wychowawczego;
- uczniów - w formie rzeczywistego wsparcia absolwentów przy wyborze przez nich wojskowej ścieżki zawodowej;
- całe społeczeństwo - poprzez zwiększenie zdolności obronnych państwa polskiego.

Absolwenci szkół biorący udział w projekcie mogą liczyć na:

- odbycie skróconego, poligonowego szkolenia przygotowawczego dla ochotników, kończącego się złożeniem przysięgi wojskowej i przeniesieniem do rezerwy;
- absolutne pierwszeństwo w trakcie naboru do Wojsk Obrony Terytorialnej oraz innych rodzajów służby wojskowej;
- przyjęcie na studia wojskowe na preferencyjnych warunkach (dodatkowe punkty podczas procesu rekrutacji);
- stałe konsultacje (już w toku realizacji programu) przedstawicieli Wojskowych Komend Uzupełnień w zakresie możliwości przyjęcia do służby wojskowej oraz wskazywania możliwości podjęcia służby adekwatnych do potrzeb Sił Zbrojnych i uwarunkowań kandydata.

Ponadto Ministerstwo Obrony Narodowej planuje wprowadzić w ramach programu pilotażowego dodatkowe korzyści dla uczniów w postaci:

- uzyskania państwowego certyfikatu dotyczącego szkolenia z zakresu pierwszej pomocy medycznej;
- dofinansowania kursu na prawo jazdy kategorii B;
- dofinansowania zakupu umundurowania i sprzętu wykorzystywanego do szkolenia;
- wystawienia zaświadczenia potwierdzającego realizację programu „Edukacja wojskowa” w **certyfikowanych pionach wojskowych klas mundurowych** wraz z informacją o ocenie końcowej i zakresie zrealizowanego materiału;
- wpisu na świadectwie ukończenia szkoły przedmiotu „Edukacja wojskowa” jako przedmiotu uzupełniającego (wraz z oceną końcową).

Szkoły biorące udział w projekcie mogą liczyć na:

- regularne doszkąlanie w zakresie wiedzy i umiejętności wojskowych nauczycieli biorących udział w projekcie;
- dofinansowanie inicjatyw dydaktycznych i wychowawczych organizowanych w ramach projektu;

- dofinansowanie wydatków na sprzęt i wyposażenie wykorzystywane do realizacji programu nauczania;
- regularną ewaluację przebiegu projektu prowadzoną przez Biuro do Spraw Proobronnych w porozumieniu z jednostką naukową sprawującą opiekę nad realizacją eksperymentu.

6. PODMIOTY UCZESTNICZĄCE W PROGRAMIE

- **Biuro do Spraw Proobronnych** (we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi MON) – koordynacja i nadzór nad realizacją całości programu; selekcja i nabór szkół do programu; stałe wsparcie procesu szkolenia pomocami dydaktycznymi i szkoleniowymi; wsparcie szkoleniowe nauczycieli przedmiotów wojskowych (kursy, szkolenia, warsztaty); organizacja przedsięwzięć integracyjnych (zawody, zloty, konkursy) oraz innych przedsięwzięć o charakterze patriotyczno-wojskowym i historyczno-rocznicowym;
- **Terenowe Organy Administracji Wojskowej** właściwe terytorialnie – nadzór nad realizacją szkolenia programowego w szkołach; stałe konsultacje w zakresie możliwości przyjęcia absolwentów klas wojskowych do służby wojskowej, wskazywanie możliwości podjęcia służby wojskowej adekwatnych do potrzeb Sił Zbrojnych RP i uwarunkowań kandydata;
- **jednostki wojskowe i centra szkolenia** właściwe terytorialnie – organizacja zajęć praktycznych z wykorzystaniem posiadanej bazy szkoleniowej, pomocy naukowych, wyposażenia, przeprowadzanych przez instruktorów wojskowych;
- **jednostka naukowa** – ośrodek naukowy ze struktur resortu obrony narodowej, który zaopiniował założenia eksperymentu pedagogicznego w opisywanym programie pilotażowym oraz sprawuje opiekę nad przebiegiem tego eksperymentu;
- wytypowane przez MON **pozarządowe organizacje proobronne** - organizacja zajęć praktycznych z wykorzystaniem infrastruktury szkoleniowej, pomocy naukowych i wyposażenia wojskowego;
- **szkoły** zakwalifikowane do programu.

7. WSKAZÓWKI DO PROWADZENIA EKSPERYMENTU PEDAGOGICZNEGO

- eksperyment pedagogiczny polega na modyfikacji istniejących lub wdrożeniu nowych działań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu nowatorskich rozwiązań programowych, organizacyjnych, metodycznych lub wychowawczych, w ramach których są modyfikowane warunki, organizacja zajęć edukacyjnych

lub zakres treści nauczania. W ramach eksperymentu może być modyfikowany wymiar godzin na danym etapie edukacyjnym przeznaczonych na realizację poszczególnych zajęć¹²;

- zgodnie z Ustawą – Prawo oświatowe wnioski o wyrażenie zgody na prowadzenie eksperymentu pedagogicznego, który rozpoczyna się w roku szkolnym 2017/2018 mogą być składane w terminie do dnia 31 maja 2017 r.;
- uzyskanie opinii jednostki naukowej dotyczącej założeń eksperymentu pedagogicznego, o której mowa w art. 45 ust 3 Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe - w przypadku opisywanego w dokumencie programu pilotażowego zapewni Ministerstwo Obrony Narodowej;
- w ramach eksperymentu dozwolone jest zatrudnianie nauczycieli nieposiadających kwalifikacji zgodnych z przepisami lub posiadających inne kwalifikacje,
- w ramach eksperymentu może być na danym etapie edukacyjnym modyfikowany wymiar godzin przeznaczonych na realizację poszczególnych zajęć,
- w ramach eksperymentu mogą być modyfikowane lub przyjmowane inne zasady ocenienia, klasyfikowania i promowania niż te określone w ustawie o systemie oświaty,
- eksperyment pedagogiczny nie może naruszać uprawnień ucznia do bezpłatnej nauki, wychowania i opieki,
- szkoła realizująca eksperyment pedagogiczny musi również umożliwić uczniowi uzyskanie wiadomości i umiejętności niezbędnych do ukończenia danego typu szkoły oraz przystąpienia do egzaminów zewnętrznych,
- dyrektor szkoły prowadzącej eksperyment pedagogiczny przekazuje bezpośrednio po jego zakończeniu Ministrowi Edukacji Narodowej sprawozdanie z przeprowadzonego eksperymentu pedagogicznego wraz z opinią jednostki naukowej, która sprawuje opiekę nad przebiegiem tego eksperymentu. Sprawozdanie dyrektor szkoły lub placówki przekazuje także organowi prowadzącemu oraz organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny. Sprawozdanie składa się za pośrednictwem Kuratora Oświaty, właściwego ze względu na siedzibę szkoły.

¹² W przypadku szkół prowadzących klasy wojskowe na podstawie autorskich programów nauczania, których realizacja rozpoczęła się w klasie I (w technikach jest kontynuowana w klasie II) wymagana jest modyfikacja programów nauczania i dostosowanie ich do pilotażowego programu nauczania „Edukacja wojskowa”. Zatwierdzenie zmian programowych następuje w drodze uchwały Rady Pedagogicznej.

UWAGI

1. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie mają charakteru ostatecznego. Program pilotażowy i jego przebieg finalnie, tj. przed dniem jego inauguracji 1.09.2017 r., może ulec nieznacznym modyfikacjom, jednak bez zasadniczych zmian założeń programu.
2. Wszelkich informacji na temat przebiegu programu można uzyskać w Biurze do Spraw Proobronnych. Informacji udziela p. Marcin Rzymiski, adres mail: m.rzymiski@ron.mil.pl, tel. 261 845 542 (pn. - pt., w godz. 08.00 - 15.00).